

Uluslararası Exlibris Yarışması İçin Bir Çağrı...

3. sayıyla Ankara Exlibris Derneği'nden sizlere sıcak bir merhaba daha...

Diyeceksiniz ki "Hiçbir dernek bu kadar uzun arayla bülten çıkarmaz." Haklısınız, geciktik. Nedenlerini öğrenince hoşgörü göstereceğinize inanıyorum. Bir mazeret değil fakat anlatacaklarımın sanat dünyamız; özellikle de Ankara için exlibris kadar önemli ve gerekli şeyler olduğunu eminim sizler de kabul edeceksiniz.

Ankara Exlibris Derneği başkanı olarak beni tanıyan dostlarımın, büyüklerimin referansıyla geçen yıl Ankara'da kurulan Çağdaş Sanatlar Vakfı (ÇAĞSAV) kurucu üyeliği ve peşi sıra geçici yönetim kurulu üyeliği, exlibris adına yapmayı planladığımız çalışmaları biraz ertelememize neden oldu. ÇAĞSAV'da geçen 1,5 yıl oldukça yoğunlu. Toplantılar, toplantılar, toplantılar... ÇAĞSAV kurumsal kimlik çalışmaları, bülteni, "Çağdaş Japon Sanatı 2000" ve "Çağdaş İngiliz Sanatından Bir Kesit" konulu sergiler, bunların davetiye, katalog, afiş vb işleri, ayrıca şu günlerde olumlu etkileriyle belleklere kazındığını düşündüğüm "Galeriler ve Sanatçıları 2001" ankart 1. Ankara Sanat Fuarı'nın tüm grafik ürünlerinin oluşumunun, ÇAĞSAV web sitesinin tasarımının takibi ve bunların sorumluluğu zaman alan şeylerdi. (Sevgili öğrencilerimin özverili katkılarını şükranla anmak ve onlara teşekkürlerimi iletmek isterim. Aldıkları küçük ücrete karşın büyük çaba gösterdiler.)

Amaç, "muasır medeniyetler seviyesine ulaşmak" olunca tüm yorgunluklar unutuluyor. Gelişmiş bir Türkiye, çağdaş bir başkent ve sanata karşı duyarlı bir toplum için gösterilen tüm çabalarda yer almanın, derneğimiz adına bir sorumluluk olduğunu düşünüyoruz.

Ayrıca sanat fuarı çalışmalarındaki deneyimlerin, önümüzdeki yıl yapacağımız uluslararası yarışmamız için iyi bir deneyim olduğunu da belirtmek isteriz.

Önceki bültenlerimizde belirttiğimiz gibi Ankara Exlibris Derneği'nin hedeflerinden birisi, uluslararası bir exlibris yarışması düzenlemektir. 2002'de planlanan bu yarışmayı 2003'de gerçekleştirebiliyoruz. Bültenin diğer sayfalarında ayrıntılı çalışma programını da göreceğiniz yarışmamızla ilgili şartname hazırlandı. En kısa zamanda 4 dilde basılıp; dünyadaki tüm exlibris derneklerine, sanatçı ve tasarımcılara, koleksiyonculara ve özellikle sanat eğitimi verilen kurumlara gönderilecektir. Yarışma konusunda Kültür Bakanımız Sayın İstemihan Talay ile de görüşüldü. Yaklaşımında bir sıcaklık farkettilik. Destek alacağımız konusunda umutsuzluğa düşmedik, düşmek de istemiyoruz. Ayrıca jüri üyelerinin ulaşım, konaklama ve gezi giderleri ile

ödül giderlerini karşılamak için yoğun sponsor arayışlarımız sürmektedir. Üyelerimizin katkısını görmekten mutluluk duyuyoruz. Başka bir mutluluk verici olay ise özellikle yurt dışından gelecek jüri üyelerimizin başta Benoit Junod olmak üzere Luc Van Den Briele ile Antonio Grimaldi'nin çok ilgi göstermeleri, şartnamenin dahi in ince ayrıntısını irdelemeleridir. Teşekkürler dostlar. Türkiye'den sevgilerimizi yolluyoruz sizlere. Jüri üyesi olmayı kabul eden Prof. Atila Atar, Prof. Mürşide İcmeli, Prof. Dr. Sıtkı M. Erinc ve Prof. Süleyman Saim Tekcan hocalarımıza da çok teşekkür ederiz.

Tüm sanatçılara, tasarımcılara ve öğrencilere özellikle de sanat eğitimcilerine sesleniyoruz. Gelin exlibris sanatı adına ülkemizde iyi şeyler yapıldığını tüm dünyaya gösterelim. Bu yarışmada en güzel exlibrisler bizim katılımcılarımızdan çıksın. Ödül alanlar bizden olsun. Sanatımızla da Türkiye'den söz ettirelim. Bundan daha güzel ülke tanıtımı olur mu? Ortak Pazar'da işimiz zor ama gönüllerde yer alabilmek için işte güzel bir fırsat.

Tüm sanatseverler, koleksiyoncular, kitapseverler, bütçesinden sanata ayıracağı katkılarla geleceğe kalacak kişiler, gelin bu uluslararası etkinliğimizi destekleyin, omuz verin. Bizler kendi mesleki sorumlulukları yanında gece gündüz demeden sanat için, ülkesi için birşeyler yapmaya gayret eden bir grup gönüllüüz. Gücümüzün yettiği yere kadar da özveriyle çalışacağız. Gelin sizler de paylaşıp bu çabayı. Yaratımlarınızla, ürünlerinizle, maddi ve manevi katkılarınızla destek olun. Bu güzelliğin içinde yer almak inanın sizleri de mutlu edecektir.

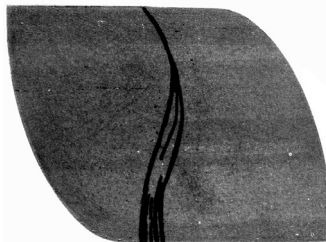
Ankara Exlibris Derneği'nden sizlere sıcak bir merhaba daha...

Hasip Pektaş AED Başkanı

Ksenia Stanishkevskaja (Norveç) C3

Exlibris

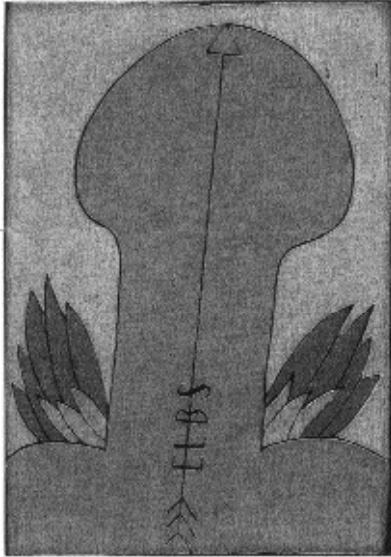

Benoît Junod

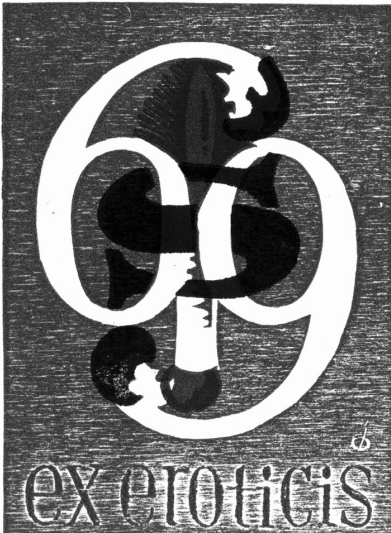
Hasip Pektaş (Türkiye) C3+X5

Max Kislinger (Avusturya) X1

Milos Michalek (Çek Cumhuriyeti) X2

Christian Blæsberg (Danimarka) X1+X3/2

Erotik Exlibris*

Sözlüklerde cinsel aşkla ilgili; cinsel arzu uyandıran; erosal, şehvani olarak belirtilen erotic, 1755'te basılan bir ansiklopedide (Encyclopédie) "chanson-şarkı" olarak açıklanmaktadır. Chanson, aşk ve kahramanlığın anlatıldığı bir şiir türü diye tanımlanmakta; "melankoli" sözcüğü ile de ilişkilendirilmektedir.

Erotik, karşı cinsi sevmeye ilgili her şey için kullanılır. Erotic, bir diğer tanımlamayla; sevilen "nesne"nin seven üzerinde sahip olduğu güç demektir. (Hunt 1996:117)

Sınırların bittiği yerde erotizm başlar. Erotizm, akıl ile duygu, birey ile evren arasındaki engeli deler geçer. Tutkular tıpkı dinsel bir deneyim gibi nefsimizin dışarı taşmasını sağlayan bir güce sahiptir.

Tarih boyunca sanatçılar, birey ile evrenin, kadın ile erkeğin, ruh ile varlığın, ışık ile karanlığın, hayat ile ölümün kısaca hayatın temelini oluşturan zıtlıkların bir anlatım biçimi olarak erotik imajları kullanmışlardır. Bazı kültürler, doğum, büyüme, yaşlılık gibi doğal törenleri tutkuyla kutlarlar. Diğerleri ise bilinçaltı fantazi ve rüyaların sır dolu engelleri içine erotik sembollerle girerler. Erotizm, kadın ve erkekler arasında yaşanan sıkıntılı seksüel ilişkinin altını çizmede ve yanlış tevazu ile alay etmede kullanılmıştır. Bir yandan insan korkularının, sırlarının açığa çıkmasını sağlarken; diğer yandan sosyal ilişkilerin açık bir aynası olarak görülmüştür. Erotizm bazen çocuksu suçluluktan kurtulmaya yaramış, bazen toplumun sabit fikirlerini sınırlamaya yaramıştır.

Bazı sanatçılar, insan davranışlarını göstermek için erotizmi kullanmıştır. Kültürün aksine gerçek erotizm üç önemli özelliği açığa çıkarır:

- Seksin basit bir sunumu olarak değil, bir konu olarak sanatta yer alır. Tutkuların davranış olarak en iyi yansımasıdır.
- Erotizm, artistik ifadeleri doğrulayabilir. Hayalgücünü ve

Bruno Missieri (İtalya) C3+C5/col

becerilerin ortaya konduğu güzel bir anlatım alanıdır. İzlenim sonrası etkisi uzun süre devam eden zengin bir duygu yoğunluğuna sahiptir. c) Ve sonuçta erotizm, fikirler içerir.

Erotik sanat, sanatçının evreni, aşkı ve tutkuyu nasıl gördüğünü, insan davranışlarına karşı tepkisini anlatır. Erotik resimler, uzun zaman bir şaka ve espiri konusu olarak tarihimizde kayıp bir dönemi temsil ederler. Bugün hala pek çok kişi seksin çok özel bir konu olarak kitaplarda yer aldığına inanır. Bir yandan ise erotizm insanlık ve kutsallık arasındaki değerli bir bağıdır. Her erotik resim bir meydan okumadır. Gözetlemek için anahtar deliği yeterli değildir, kapıları açmak, deneyimleri paylaşmak gerekmektedir.

Binlerce yıl önce insanlar için en önemli konular, seksle gebelik arasındaki bağ, doğumun sırrı, hayatta kalmak için avlanma zorunluluğuydu. Ve bunları resimlerle anlatıyordu. Bugün pek çok sanat kolunda olduğu gibi exlibris sanatı da konu ve çoğaltma tekniklerindeki çeşitliliği ile sayısız sanatçının kendini özgürce ifade edebilmesine fırsat vermektedir. Bilindiği gibi exlibris, kitapların iç kapağına yapıştırılan, kitap sahibinin bir tür mülkiyet işaretidir. Ödünç alınan kitabın geri verilmesinde bir uyarıcıdır. Exlibrisi yaratan sanatçı kadar onu kitaplarına yapıştıracak kişi de konunun zenginliğini, yaratacağı heyecanı önemsemektedir. Bu illüstratif öge geçmişten günümüze kitap koleksiyoncusunun bireysel yansımalarının temelini oluşturmuştur. Kitap ve kütüphanelerdeki exlibrislerde çağdaş exlibris konuları artarak yer almaktadır.

Exlibrisler örneğin müzikal ya da şiirsel konular müzik ya da şiir kitapları için sipariş edilmektedir. Yaygın olarak dünyada bu türler için "exlibris" yerine "exmusicis" ya da "expoeticis" kullanılmaktadır.

Aslında bu, hiç de gerekli olmayan bir eğilimdir.

Erotik kitaplar için özel konulu exlibrisler sipariş edildiği de bilinmektedir. Çoğunlukla böyle bir belirtgece gerek duyulmamakla birlikte bazı kitap sahiplerinin ismi önüne "ex eroticis" konulmaktadır.

Erotik exlibris kolayca tanınır; illüstrasyon, çoğunlukla insanların duygularını ima eden, kadın ve erkekleri uyarıcı, oldukça farklı erotic heyecanları ve seksüel zevkleri anlatan erotik bir öge üzerine oluşturulur. Koleksiyoncularca en çok talep edilen exlibris konusu olması belki de bu yüzden.

Erotik kitap koleksiyoncuları güzel erotik illüstrasyonlara meraklıdır. Erotik bir kitaba ya da bu tür bir koleksiyona konulan erotik bir exlibris ona biraz daha kişisel katar. Duruma göre kitapda farklı şekilde yer alırlar. Geleneksel olarak exlibris, kitap kapağının içinde bulunur. Çağdaş erotik exlibrislerin bireysel kitap illüstrasyonlarının daha sık görüldüğü başlık sayfasından sonra yer alması daha işlevsel ve etkili bulunmaktadır. Exlibris konusu ve kitap konusu arasında birliktelik sağlayan bu yeni yerleştirme biçimi oldukça yaygındır.

Kitap sahibini belirlenmesi için geleneksel olarak kullanılan erotic exlibris formunun gizlenmesi geçmişte pek yaygın değildi. 21. yüzyıl başlangıcında erotizm okumanın, erotik gravürlerden hoşlanmanın sosyal sığınma alanı olarak bir tabuya dönüşmesi çok sürmedi. Erotik exlibrisler, başlangıçtaki olağanüstü kullanımına bağlı olarak kitap sahibinin ismine daha çok bağlı kalır.

Kadın erotik exlibris kolleksiyoncusu fazla görülmez. Belki de eski tabuların etkisi altında oldukları içindir. Eski saplantıların yerine geçecek bir tür kadınsı beklenti vardır. Yavaş yavaş kaybolmakta olan bu eski tepkiye bir karşı tepki olarak bazı kadın sanatçılar çok güzel erotik exlibris tasarlamaktadırlar.

Fransız romancı Colette her kadının gizli isteğinin yetişkin bir erkek için teşhir olmak olduğunu yazmıştır. Erkeklerin önemli bir kısmı ya da bir kısım yetişkin bu teşhiri gözlerini açarak izlemekten çekinmezler. Erotik exlibrislere olan bu güzel ilgi, kitap severlerin erotizm alanındaki bu sırta

ilgisiz kalmadıklarının bir kanıtıdır.

Erotizm kadın formuyla başlar. Uzanmış bekleyen güzel bir kadın vücudu bir ilk dokunuş ve yaklaşma isteği için yeterlidir. Erotizme olan ilginin yansımalarını exlibrisler üzerinde de görmek her zaman için mümkündür. İlgiyenenler arttıkça erotik exlibrisin yaratıcıları da yeni çalışmaları ile hep var olacaklardır.

* Bu yazı "Modern Erotic Bookplates" ve başka kaynaklardan yararlanarak Hasip Pektaş tarafından derlenmiştir.

Kaynakça:

Briele, Luc Van Den. Modern Erotic Bookplates, Primrose Hill Press, London, 1999.

Hopf, Angela & Andreas. Die Kunts des ExLibris, Mahnert-Lueg, München, 1980.

Hunt, Lynn (Çev: Ayşe Lahur Kırtunç). Erotizm ve Politika, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 1996.

Johnson, Fridolf. A Treasury of Bookplates from the Renaissance to the Present. Dover Publications, Inc., New York, 1977.

Junod, Benoit. The World of Ex-libris, A Historical Retrospective. Belgrade Ex-libris Circle, Belgrad, 1995.

Palazzi, Roberto. Ex libris erotici. Antologia grafica de von Bayros, Martini, fino ai giorni nostri. Savelli Editori, Milano, 1982.

Uchida, Ichigoro ve Nakai, Noboru. Western Erotic Exlibris, Japonya, 1998.

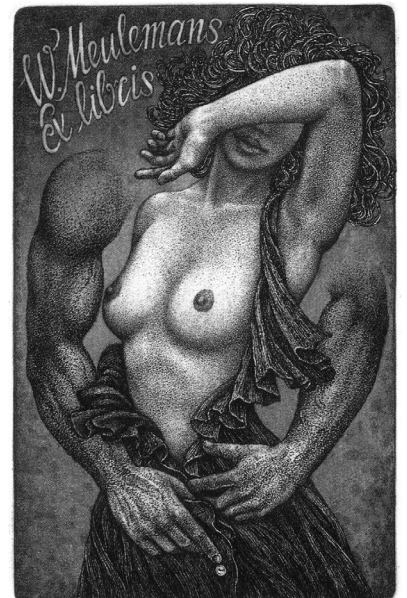
Wolf, Sylvia. Exlibris, 1000 Examples From Five Centuries. Novum Press, München, 1985.

Istvan Drahos (Macaristan) 1968

Max Kislinger (Avusturya) X1

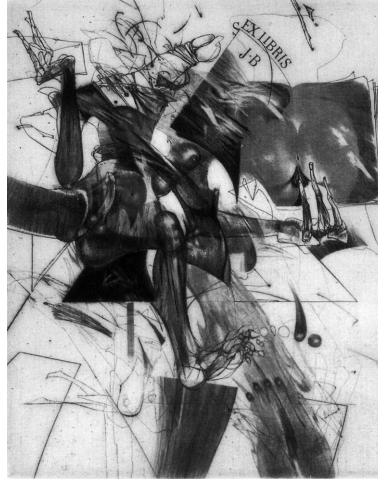
Petr Melan (Çek Cumhuriyeti) C3+C5/2

Evald Okas (Estonya) C3+C5

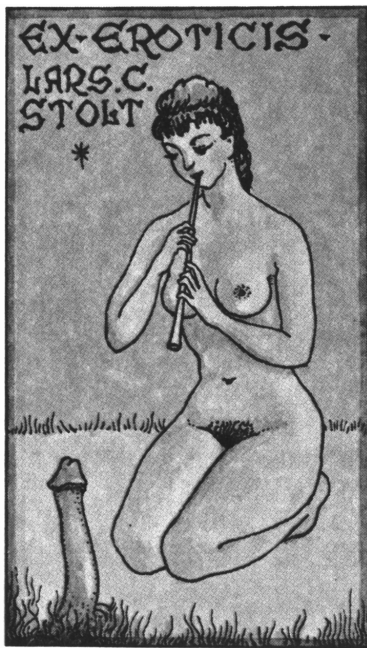
Gerd Mackensen (Almanya) C3/2

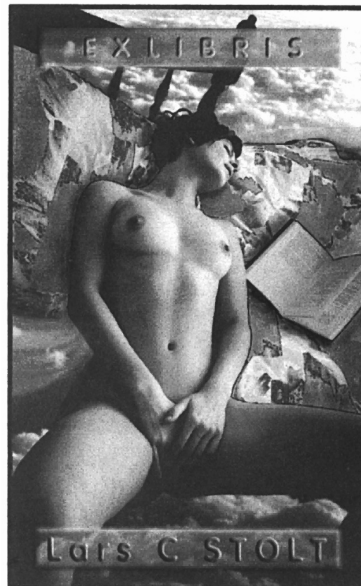
Jiri Brázda (Çek Cumhuriyeti) C3

Lembit Lõhmus (Estonya) C3

Frinco Brunello (İtalya) P2/2

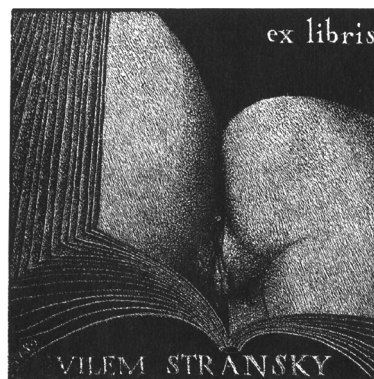
Pierre Moeremans (Belçika) CAD

Max Kislinger (Avusturya) X1

A. Steenvoorden (Hollanda) C3+C5

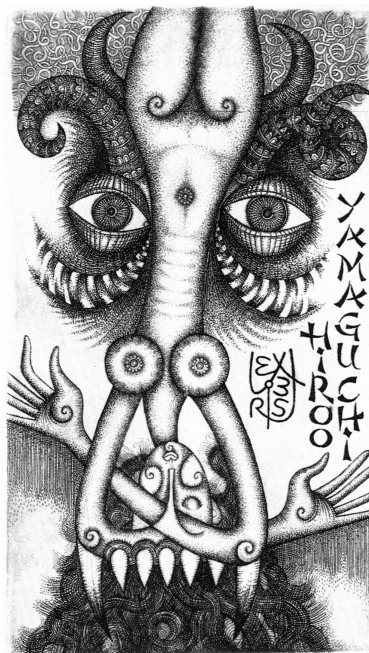
Zdzisław Milach (Polonya) X5

Salih Denli (Türkiye) C4+C5

Frank-Ivo Van Damme (Belçika) X2

László Feszt Jr (Romanya/Macaristan) C3/2

Martin R. Baeyens (Belçika) S1/9

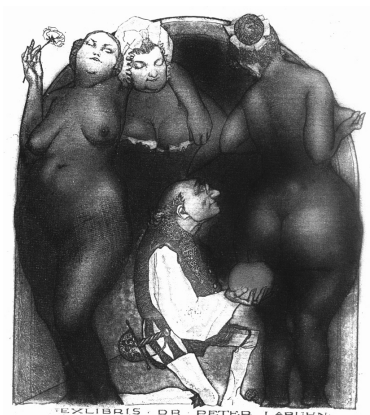
Cornelis Labots (Hollanda) X2

Erol Olcay (Türkiye) P1

Ladislav Kaspar (Çek Cumhuriyeti) X2

Konstantin Antioechin (Ukrayna) 1965, C3+C5

Gerard Gaudaen (Belçika) X3

Thomas Arnel (Danimarka) C3

Benoît Junod

1945'de İsviçreli bir ailenin çocuğu olarak Londra'da doğdu. Cenevre'deki Uluslararası Okul ve Winchester Koleji'nde eğitim gördü. 1959 - 1960 yılları arasında Barselona Üniversitesi'nde İspanyolca ve edebiyat eğitimi gördü.

1965'de BBC'de gazetecilik kursları'na katıldı. 1971'de hukuk eğitimi aldı.

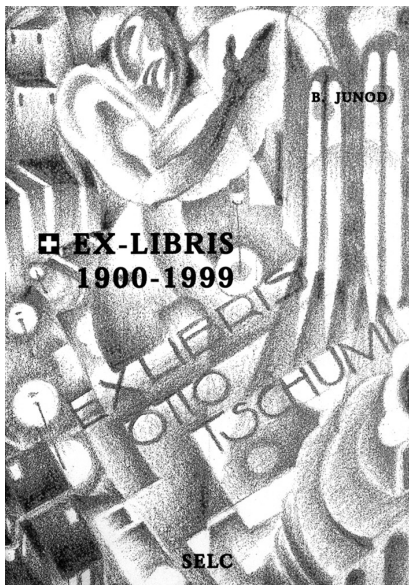
1972'de İsviçre Dışişleri Bakanlığı'na diplomat olarak atandı. 1974 - 1978 Dış Ticaret Bakanlığı ve Kopenhag İsviçre Büyükelçiliği'ndeki eğitim sürecinden sonra Denizler Kanunu Konferansı için İsviçre delegasyonu olarak Birleşmiş Milletler'de ve bakanlığın ülkelerarası hukuk bölümünde 4 yıl çalıştı. Daha sonra Buenos Aires İsviçre Büyükelçiliği'ne önce ikinci sekreter, sonra birinci sekreter olarak atandı. Arjantin'den Londra'ya Kültür İşleri Danışmanı olarak atandı.

1984'den 1987'ye kadar Stockholm'da Avrupa Silahsızlanma Konferansı'nda İsviçre delegasyonuna asbaşkanlık yaptı. 1971'de Kolombiya İsviçre Büyükelçiliği Kültür Müsteşarlığı'na atandı. Bu görevi 1989'dan 1993'e kadar Türkiye'de de yerine getirdi. Balkan krizinin yükselmesi ile birlikte, Chargé d'Affaires of Switzerland görevi ile Belgrad'a

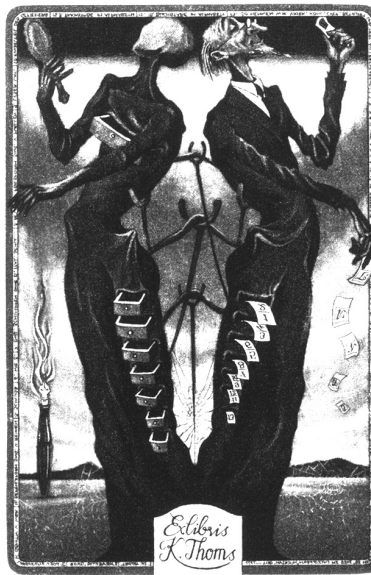
(Yugoslavya) transfer oldu. 1996'ya kadar Büyükelçi olarak görev yaptı. Bakanlığa geri gönderildikten sonra iki yıl daha uluslararası organizasyon bölümlerinde görev yaptı. Daha sonra bağımsız danışman olarak çalışmak için 1997'de devlet memurluğundan ayrıldı.

Benoit Junod, bütün yaşamı boyunca görsel sanatlara ilgi duydu. 1960'larda amatörce, 1972'de profesyonelce başladığı exlibris koleksiyonculuğunda artistik değeri yüksek; tüm zamanları ve teknikleri içinde barındıran bir koleksiyona sahip oldu. 35.000 parçadan oluşan koleksiyonunda 1850 öncesi ve çağdaş dönemlere ait eserler vardır. Aynı zamanda exlibrisin tanıtımında ve yarışma organizasyonlarında aktif olarak çalıştı. 1988'de Kolombiya'da ve 1995'de Belgrad'da (The World of Ex-libris) yarışmalar düzenledi. Birçok exlibris yarışmasında jüri görevi yaptı. Aynı zamanda Prag Trienali'nde, Chamalières Trienali'nde, Mostra Rio Gravura, Belgrade, Golden Pen, Uzice Dry-point Bienallerinde grafik eksperisi olarak çalıştı. İsviçre Exlibris Club, Bookplate Society, The Belgrade Exlibris Circle için komite üyeliği yanında Slovakya, Slovenya ve Ankara Exlibris Derneği'nde onur üyesi olarak görev yapmaktadır. Exlibris konusunda düzinelerce makalesi, sayısız kataloğu ve yeni basılmış "Swiss Exlibris 1900 - 1999" kitabı vardır.

E-mail: junod@spectraweb.ch

Benoît Junod, "Swiss Bookplates of the Twentieth Century", Swiss Ex-Libris Club, 1999
Kitap için iletişim adresi:
Schweizerischer Ex-Libris Club (SELC)
Rebstock 9, CH-6074 Giswil - Switzerland

Philipp Roger Keller (İsviçre) C3+C5/2, 1997
Grafik Sanatçısı, illüstratör P. R. Keller (1967-), Basel "Visual Arts School" ve Zurich "New Art School" da öğrenim gördü. (Kitaptan)

Paul Klee (İsviçre/Almanya) C3, 1901
Paul Klee (1879-1940), Münih'te Ziegler Atölyesi'nde sanat eğitimi yaptığı sırada tip öğrencisi arkadaşları için yaptığı exlibris. (Kitaptan)

Haberler

2001 yılı

- 22 Mart - 7 Nisan 2001 tarihlerinde Bursa "Kitap Evi Sanat Galerisi"nde Hasip Pektaş Exlibris Sergisi açılacak.

2000 yılı

- Derneğimiz için ODTÜ'den alan adı alındı. AdaNet'in katkılarıyla web sitemiz artık aed.org.tr'den izlenebilir.

- Derneğimizin Etimesgut'taki adresi değişti. Kira sorunu nedeniyle dernek boşaltıldı. Yeni adresimiz değerli hocamız Mürşide İçmeli'nin atölyesi olan **Kazakistan Cad. 148/1 06510 Emek-Ankara**'dır.

- Belçika'da yayımlanan Graphia'nın bir devamı olan "Boekmerk" isimli exlibris dergisinin 2000/2 sayısında editör Luc Van den Briele, Mürşide İçmeli, Hayati Misman, Hasan Pekmezci, Şükrü Ertürk, Hasip Pektaş, Sema Ilgaz Temel, Mehmet Aydoğdu ve Yıldız Doğan'ın exlibrislerinin de bulunduğu dört sayfalık bir makale yayımladı. Briele, yazısında exlibris sanatının Türkiye'deki gelişimine ve gelecek vadeden çağdaş Türk exlibris sanatçılarının eserlerinin analizlerine yer verdi. Derginin 2000/3 sayısında ise genç sanatçılardan Salih Denli, Ali Tomak, Gökhan Okur, Fedail Yılmaz, Nazan Tekbaş Tanyu, Handan Müjde Ayan, Ercan Tuna ve İlknur Dedeoğlu tanıtıldı. Dünyadaki tüm exlibris tutkunlarına ulaşan bu yayın organı ile ülkemizin önemli ölçüde tanıtımının yapıldığını düşünüyoruz. Luc Van den Briele'e teşekkür ederiz.

Üç ayda bir çıkan ve abone bedeli yıllık 1250 BEF'ı olan Boekmerk'i almak isteyenler için adres: **Gisele Broos, Spievelsraat, 111 B-9100 Sint-Niklaas, Belgium.** (Eski sayılar: 350 BEF).

- Ağustos 2000'de Boston'da yapılan FISAE kongresinde Ankara Exlibris Derneği'nin üyeliği kabul edildi. 40'a yakın exlibris derneğinin içinde olduğu bu uluslararası örgütte Türkiye'yi temsil etmenin heyecanı içindeyiz.

Sorumluluğumuzun bir kat daha arttığını düşünüyoruz. Temennimiz iki yılda bir yapılan FISAE kongresine ev sahipliği de yapabilmektir.

- Mayıs 2000'de Hollanda'da "Johan Schwencke" anısına yapılan "Prijs/Award 2000" konulu exlibris yarışmasına Türkiye'den Mine Gündüz, Erol Olcay, Hasip Pektaş, Fedail Yılmaz ve Erdal Aygün katıldı.

- Nisan 2000'de Finlandiya'da yayımlanan "Exlibris Aboensis" isimli derginin 30. sayısında H. Pektaş'ın "Türkiye'de Exlibris" başlıklı yazısı ve 12 üyemizin exlibrisi yer aldı. Aynı ülkenin "Exlibris Bülteni"nin Haziran sayısında AED'nin tanıtımı yapıldı.

- Nisan 2000'de Hatay Mustafa Kemal Üniv. Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Ankara Exlibris Derneği Sergisi açıldı. Sayın Dekan Prof. Dr. Olcay Kırıçoğlu'nun istemi üzerine Hasip Pektaş, "Exlibris ve Türkiye'deki Oluşumu" konulu bir konferans verdi, Öğr. Gör. Musa Köksal ve öğrencileriyle uygulama çalışması yaptı.

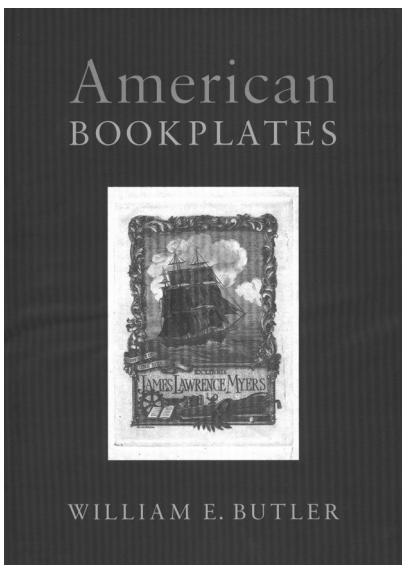
- Nisan 2000'de Yugoslavya'da yapılan

"Çocuk" konulu exlibris yarışmasına üyelerimizden Besen İdil Börtüçene, İlknur Dedeoğlu, Mine Gündüz, Didem Özışık, Hasip Pektaş ve Fedail Yılmaz katılmışlardır.

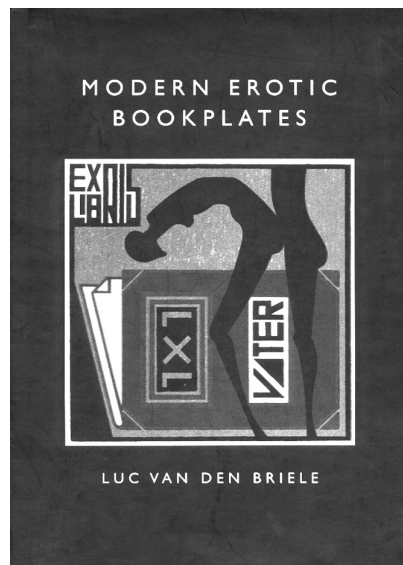
- Nisan 2000'de Barcelona'da yapılan "Exlibris in the 21th Century" sergisi kataloğunda üyelerimizden Erol Olcay, Erdal Aygün (2001'deki ilk üyemiz) ve Fedail Yılmaz yer almışlardır.

- İstanbul Exlibris Akademisi Derneği "İstanbul 2000" konulu bir exlibris yarışması düzenlemiş ve İstanbul 2000 Uluslararası Özgün Baskı Sergisi'ni açmıştır. Başarı dileklerinizi iletiyor, kutluyoruz.

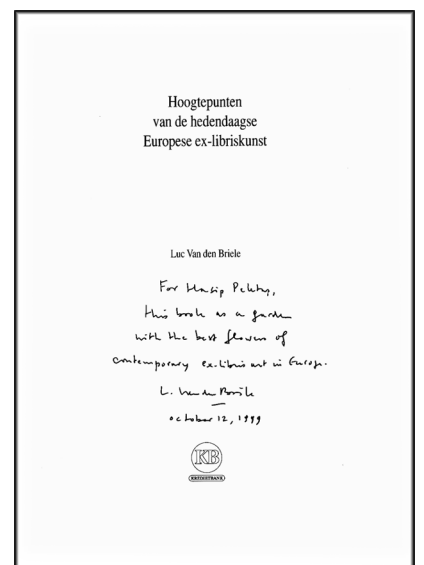
- Exlibris konusunda yayımlanmış yeni ve önemli kitaplardan birkaç örnek sunuyoruz. Exlibris tutkunlarına tavsiye ederiz. (Luc Van den Briele'nin "Avrupa Exlibris Sanatı" kitabı kapağı gofre olduğundan taranamamış, iç kapak kullanılmıştır.)

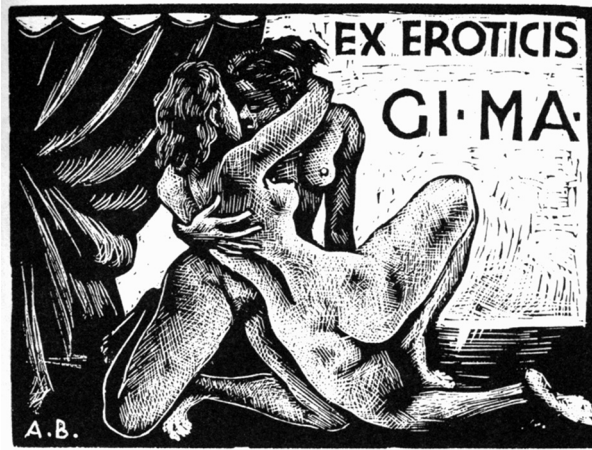
William E. Butler, American Bookplates, Primrose Hill Press, Londra, 2000
Kitap için iletişim adresi:
Primrose Hill Press Ltd. 58 Carey Street,
London WC2A 2JB, England

Luc Van den Briele, Modern Erotic Bookplates, Primrose Hill Press, London, 1999
Kitap için iletişim adresi:
Primrose Hill Press Ltd. 58 Carey Street,
London WC2A 2JB, England

Luc Van den Briele, Avrupa Exlibris Sanatı, Kredietbank, Brussel, 1997
Kitap için iletişim adresi: **Luc Van den Briele**
Bleekstraat 6 - 309/92, B-2800 Mechelen, Belgium
E-Mail: bs762038@skynet.be

Armando Baldinelli (İtalya) X2

Hilary Paynter (İngiltere) X2

Exlibris Baskı Teknikleri ve Simgeleri (son şekliyle)

(1958'de FISAE'nin Barselona Uluslararası Exlibris Kongresi'nde kabul edilmiş, Nisan 2000'de Belgrad ve Cenevre'de değişiklik yapılmıştır.)

Çukur baskı teknikleri / Intaglio printing techniques

Özgün / Original

- C = Çukur baskı / Intaglio printing (C = Chalcographie)
- C1 = Çelik oyma / Steel engraving
- C2 = Hakkak kalemiyle oyma (özellikle bakır üzerine) / Burin (graver or gouge) engraving
- C3 = Asitle yedirme / Etching
- C4 = Kuru kazıma / Drypoint
- C5 = Akuatinta / Aquatint
- C6 = Yumuşak-şekerli yüzeyde yedirme / Soft-ground or sugar etching
- C7 = Mekanik doku yaratma / Mezzotint
- C8 = Plastik gravür / Engraving on linoleum, plastic or other materials

Yeniden çoğaltma / Reproductive

- P3 = Fotogravür baskı / Photogravure
- P4 = Tifdruk baskı / Rotogravure

Yüksek baskı teknikleri / Relief printing techniques

Özgün / Original

- X = Yüksek baskı / Relief printing (X = Xylographie)
- X1 = Ağaç baskı / Woodcut
- X2 = Ağaç oyma baskı / Wood engraving
- X3 = Linolyum baskı / Linocut
- X4 = Metal oyma baskı / Metal engraving or etching
- X5 = Damga baskı / Stamp (stone, rubber, etc. or relief engraving)

Yeniden çoğaltma / Reproductive

- T = Tipografi, yazı baskısı / Typography, letterpress
- T1 = Lino kalıp baskı / Linotype, monotype, indirect letterpress
- T2 = Ağaç oyma yazı baskısı / Photoxylography, facsimile wood engraving
- P1 = Klişe baskı / Line block
- P2 = Yarım ton klişe baskı / Half-tone, photozincography

Düz, şablon ve elektronik baskı teknikleri / Flatbed, stencil and electronic printing techniques

Özgün / Original

- L = Taş baskı - Litografi / Lithography
- L1 = Taş baskı / Autolithography

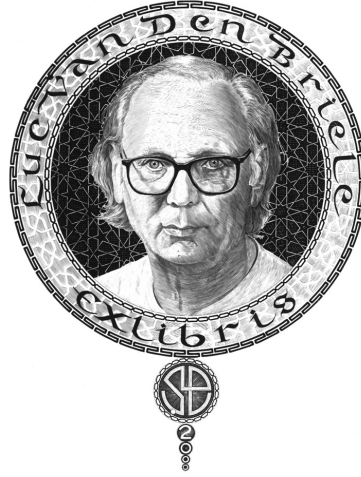
- L2 = Transfer taş baskı / Autography (transfer lithography)
- L3 = Ofset çinkosuyla baskı / Zincography
- L4 = Alüminyum Baskı / Algraphy
- P9 = Fotograf / Original photograph
- S = Şablon Baskı / Stencil
- S1 = İpek Baskı / Original serigraphy (silkscreen)
- S2 = Boyama şablonla baskı / Mimeography (dye stencil)
- S3 = Balmumu kağıtla baskı / Katazome and Kappa (oiled-paper stencil)
- CGD = Bilgisayarda tasarım / Computer generated design
- Yeniden çoğaltma / Reproductive
- P = Fotografik çoğaltma / Photographic reproduction
- P5 = Fototayp baskı / Collotype
- P6 = Fotolitografi baskı / Photolithography, process transfer lithography
- P7 = Ofset baskı / Offset, duotone
- P8 = Fotografik ipek baskı / Serigraphic reproduction (photosilkscreen)
- CRD = Bilgisayarla çoğaltma / Computer reproduced design
- Y = Fotokopi / Photocopy, electrostatic screen printing

Diğer simgeler / Other abbreviations

- M = Monotip (tek tip) baskı / Monotype
- B = Körler için kabartma baskı / Braille printing
- MT = Karışık teknik / Mixed technique
- TNC = Sınıflama dışı teknik / Technic no classification
- 4/ = Kalıp sayısı (4/C3 = 4 kalıplı çukur baskı) / Number of plates used
- /2 = Renk sayısı (S/2 = iki renkli serigrafik baskı) / Number of colours used
- /col. = Elle renklendirme / Hand coloured

Czesław Wos (Polonya) C3

Şükrü Ertürk (Türkiye) C2

Sergej Chrapov (Ukrayna) C3

Jean-Marcel Bertrand (Fransa) X2

Vojtěch Cinybluk (Çek Cumhuriyeti) L

Handan Müjde Ayan (Türkiye) X3

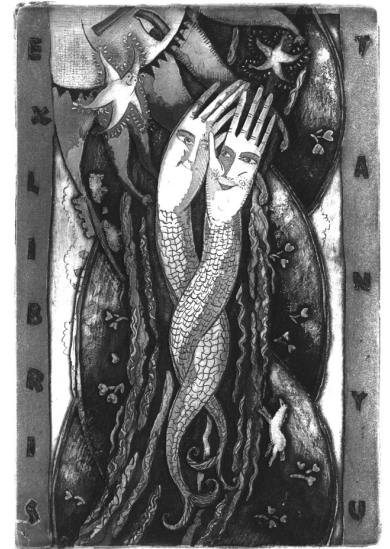
Kısa Kısa...

• Bu sayfadaki yabancı sanatçıların exlibrisleri Luc Van den Briele'nin "Avrupa Exlibris Sanatı" kitabından alınmış örneklerdir. 1997 yılında yayımlanan kitapta özgün (renkli) exlibris örnekleri ve çok sayıda sanatçı tanıtımı bulunmaktadır. Exlibris meraklılarının kütüphanesinde bulunması gereken bir kitaptır. İlgilenenlere tavsiye ederiz.

• "Boekmerk" dergisinde yer alan üyelerimizden Şükrü Ertürk, Nazan Tekbaş Tanyu ve Handan Müjde Ayan'nun exlibris çalışmalarından sizlere birer örnek sunuyoruz. Şükrü Ertürk'ün Luc Van den Briele için yaptığı exlibris çok olumlu tepkiler almıştır. Gurur duyduğumuzu belirtiriz. Bu titiz çalışmasından dolayı Şükrü Ertürk'e teşekkür eder, kutlarız.

• Bültenimizin bu sayısını "Erotik Exlibris"e ayırdık. Luc Van den Briele'nin "Modern Erotic Bookplates" kitabından, Hasip Pektaş ve Kemal Uludağ koleksiyonundan alınan bu örnekler çokca yer vermemizin özellikle exlibris yapacaklar için yararlı ve eğitici olacağını düşünüyoruz. Yeni exlibris yapacaklara, çalışma boyutunun uzun kenarının 9-10 cm.'yi fazla geçirmemelerini, yazı resim ilişkisine özen göstermelerini tavsiye ederiz.

• Bültenimizin gelecek sayısında ilginç örneklerin de olacağı tipografik ve kaligrafik exlibrislere yer vereceğiz.

Nazan Tekbaş Tanyu (Türkiye) C3+C5

Franco Rognoni (Italia) C3

Ankara Exlibris Derneği Uluslararası Exlibris Yarışması Çalışma Programı

- A. Galeri Belirleme
- Mayıs 2001 1. Kasım 2003 Ankara Sergisi'nin Kültür Bakanlığı'nca Resim Heykel Müzesi'nde açılması uygun görüldü. Bu konuda Bakanlık devrede.
- Mayıs 2001 2. Aralık 2003 İstanbul Sergisi'nin KARŞI Sanat Çalışmaları'nda yapılması kesinleşti.
- B. Kültür Bakanlığı'na Destek İçin Başvuru
- 30 Ocak 2001 1. Kültür Bakanı ile görüşüldü. 60 ülkeden 1200 sanatçının 6000 exlibrisle katılacağı ve en az 300 sayfalık bir katalog yapılacağı varsayılarak talepte bulunuldu. Mayıs ayında tekrar görüşmemiz gerektiği belirtildi.
- 22 Mayıs 2001 2. Kültür Bakanı ile ikinci görüşme yapıldı. Ekonomik kriz nedeniyle yarışmanın 2003 yılına ertelendiği belirtildi. Kesin yardım sözü alındı.
- 22 Mayıs 2001 3. Konuyla ilgili olarak Kültür Bakanı Danışmanı Prof. Halil Akdeniz'le kapsamlı bir görüşme yapıldı. AED'nin dün, bugünü anlatıldı.
- C. Jüri Üyelerine Bilgi
- Ocak 2001 1. Jüri üyelerine gerekli dökümanlar gönderildi, bilgi verildi. Tüm jüri üyeleri görevi memnuniyetle kabul etti. Yarışmayı destekledikleri gözlemlendi.
- Nisan 2001 2. Yarışmanın 2003'e ertelendiği bildirildi.
- D. Sponsorluk Başvuruları
1. İsviçre, İtalya ve Belçika'dan gelecek jüri üyeleri için havayolu şirketleriyle görüşme kriz nedeniyle ertelendi.
- Eylül 2001 2. King Hotel, Best Hotel ile konaklama konusunda görüşülecek.
- Eylül 2001 3. İstanbul ve Eskişehir'den gelecek öğretim üyesi jüri üyeleri için Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü'ne başvurulacak.
- Ekim 2001 4. Kapadokya gezisinde 8 kişinin 1 (bir) gece konaklaması için Otelere başvuru yapılacak.
5. Katalog sponsorluğu için matbaalardan olumlu yanıt alınamadı.
6. Üç yabancı jüri üyesinin İstanbul tanıtım gezisi için 2 (iki) gecelik konaklama sponsoru araştırılacak.
- E. Şartname Hazırlığı, Yarışma Duyurusu
- Mayıs 2001 1. Yarışma afişi, logosu, şartnamesi, davetiyesi, başarı belgesi ve ilan tasarımları için HÜ GSF Grafik Böl. Yüksek Lisans öğrencilerine bahar dönemi proje ödevi verildi. 20'ye yakın alternatif tasarım yapıldı.
- Mayıs 2001 2. Heykel Bölümü'nden bir sanatçı öğretim elemanı ödül heykelciği yapımını üstlendi.
- Haziran 2001 3. A. Grimaldi, B. Junod ve L.V. den Briele'den adresler istenecek. Katılımcı adresleri güncellenecek; Bilgisayar'a geçirilecek.
- Haziran 2001 4. Şartnamenin İngilizce çevirisi hazır. Almanca, Fransızca ve İtalyanca çevirileri yapılmakta. Sponsorların da kesinleşmesiyle şartname son şeklini alıp, bastırılacak. Exlibris sanatçılarına, derneklere postalanacak.
- Nisan 2001 5. Yarışma şartnamesi dernek web sitesine (www.aed.org.tr) kondu.
- Haziran 2001 6. Exlibris/Bookplate konulu web sitelerine yarışma bilgileri gönderilecek. Türkiye'deki kültür sanat sitelerine haber geçilecek, mümkünse banner koydurulacak.
7. Kültür sanata önem veren gazete ve dergilerin yarışmayı haber yapmaları ve küçük ilanlara sponsorluk etmeleri konusunda görüşmeler yapılacak.
- Ekim 2001 8. Televizyon ve radyolarla görüşülüp programlarında yer/bilgi vermeleri istenecek.
9. Sanat eğitimi veren yüksek okullarla işbirliğine gidilecek. Bu fakültelerdeki özgün baskıresim atölyesi hocaları ile görüşülecek. Yarışmaya katılmaları konusunda öğrencilerin motivasyonu sağlanacak. Küçük sohbet toplantıları için fırsat yaratılacak.
- Kasım 2001 10. AED Olağan Genel Kurulu yapılacak.

- F. Yarışma Duyurusunun Tekrarlanması
 Ocak 2002 1. İlk duyurunun yapıldığı kişi ve yerlere yeniden hatırlatma yapılacak.
- G. Yarışma Değerlendirme Hazırlıkları
 20 Nisan 2003 1. Dernek merkezinde toplanan katılımların tasnifi yapılacak.
 29 Nisan 2003 2. Jüri üyeleri karşılanacak, konaklama yerlerine yerleştirilecek. (Odalarına sürpriz armağanlar konulacak.) Bu konuda hizmet veren firmalarla önceden görüşme yapılacak.
 30 Nisan 2003 3. Exlibris yarışması jüri değerlendirmesi. Sonuçlarının yazılması. Jüri başkanının değerlendirme yazısının alınması. Basın sponsorlarının yarışma sonucunu açıklarken hazır bulunmalarının sağlanması ve bir basın duyurusu ile sonuçların açıklanması. Ödül töreni Kasım 2003'de yapılacak.
- H. Jüri Üyelerinin Ankara, Kapadokya ve İstanbul Gezileri
 Mart 2002 1. Kültür Bakanlığı Müzeler Genel Müdürlüğü ile görüşme yapılacak. İngilizce ve İtalyanca bilen rehber araştırılacak.
 1 Mayıs 2003 2. Ankara Arkeoloji ve Etnoğrafya Müzeleri gezisi. Kale içinde akşam yemeği.
 2 Mayıs 2003 3. Kapadokya gezisi.
 3 Mayıs 2003 4. İstanbul Topkapı ve Arkeoloji Müzeleri gezisi. Arnavutköy'de yemek.
- İ. Katalog ve Sergi Hazırlıkları
 Mayıs 2003 1. Yarışma sonuçlarının bildirilmesi. Ödül alanlardan fotoğraf istenmesi.
 Mayıs 2003 2. Kataloga girecek yazıların İngilizce çevirilerinin yapılması.
 Haziran 2003 3. Exlibrislerin taranarak katalog maketinin hazırlanması.
- Katalog tasarımında sıralama:
 a. Sergi zaman ve mekanları.
 b. Sponsor isimleri, teşekkürler.
 c. Künye sayfası; organizasyon komitesi, çeviri, ödül heykelciği, afiş/katalog tasarımı, renkayırımı/baskı bilgileri, adres v.b.
 d. Jüri üyelerinin tanıtımı; fotoğraflı kısa özgeçmiş ve çalışma örnekleri.
 e. Dernek başkanının yazısı.
 f. Jüri başkanının değerlendirme yazısı.
 g. Ödüller. Sanatçıların fotoğraflı özgeçmişi ve renkli exlibrisleri.
 h. Sergileme alan exlibrislerin tekniklere göre sıralanması.
 i. FISAE uluslararası exlibris baskı teknikleri ve sembolleri.
 j. Katılan ülkeler ve kodları.
 k. Yarışmacıların alfabetik isim, ülke, doğum yılı, adres, katılım sayısı, teknik, jüri değerlendirmesi ve katalogda yer aldığı sayfa sıralaması.
 l. Yarışma şartnamesi.
 m. FISAE üyesi ve diğer exlibris derneklerinin adresleri, web siteleri.
 n. Exlibris/Bookplate konulu web sitesi adresleri.
- Temmuz 2003 5. Katalog, afiş ve davetiye basımının takibi.
 Ağustos 2003 6. Exlibrislerin 20'şerli gruplar halinde sergilenecek duruma getirilmesi.
 7. Katılımcılara katalog ve sergi davetiyesinin postalanması.
 Eylül 2003 8. Basının en geniş düzeyde yarışma sergisinden haberdar edilmesi. Önceden görüşülen ve sergi ilanını basmayı kabul eden dergi ve gazetelere ilan filmlerinin gönderilmesi. Ekim-Kasım ayında yer almasının sağlanması
 Ekim 2003 9. Davetiyelerin postalanması. Afişlerinin asılması; bez afiş hazırlama.
 10. Kokteyl ile ilgili son görüşmelerin tamamlanması. İzlenim defteri.
 Kasım 2003 11. Sergi açılışı. İstanbul sergisi için hazırlık çalışmaları.
 Aralık 2003 12. Değerlendirme toplantısı. Hatalarımız, öneriler. Yeni yarışma takviminin belirlenmesi. İstanbul sergisinin gerçekleştirilmesi. Diğer kentler için girişimlerde bulunma.

Exlibris Yarışmaları

Katılımcılar exlibrislerinin altına FISAE listesine uygun olarak baskı tekniğinin simgesini, baskı sayısını ve yapım yılını yazıp imzalayacaklar; arkasına ise okunaklı şekilde adlarını, soyadlarını ve adreslerini yazacaklardır. Ayrıca katalog için kısa bir özgeçmişin eklenmesinde yarar vardır.

Konu ve exlibrise 'yazılması gereken'	Baskı Tekniği	Yapım Yılı	Çalışma Sayısı	Kopya Sayısı	Katalog var	Son Katılım Tarihi	Gönderilecek Adres
Serbest	Serbest	30 yas altında öğrenci	Limitsiz	3	-	15 Haziran 2001	EX LIBRIS 1793 Pelham St.N. RR#1 Fonthill, Ont. L0S 1E6 CANADA
Kuşlar	Serbest	-	5	3	X	31 Ekim 2001	E. C. Gutiérrez Calle Constitución No.20 Col. Centro, C.P. 98600 Guadalupe, Zacatecas MEXICO
Serbest	Serbest	-	Limitsiz	3	X	20 Nisan 2003	Ankara Exlibris Derneği Kazakistan Cad. 148/1 06510 Emek - Ankara

Ankara Exlibris Derneği Uluslararası Exlibris Yarışması Şartnamesi

Ankara Exlibris Derneği, kitaplar için mülkiyet işareti olarak kabul edilen ve üzerinde estetik değerler taşıyan özgün exlibris çalışmalarını bir araya getirmek, değerlendirmek, sanatçıları teşvik etmek, exlibris sanatını tanıtmak ve sevdirmek amacıyla tüm ülkelerin sanatçı ve tasarımcılarına açık olan uluslararası bir exlibris yarışması düzenlemiştir.

Koşullar:

1. Konu sınırlaması yoktur.
2. Çoğaltma tekniğinde ve katılım sayısında sınırlama sınırlaması yoktur. Exlibrisler baskı olmalıdır. Fotokopi, çizim ve taslaklar kabul edilmez.
3. Exlibrislerde "exlibris" ya da bu anlama gelen ("...nın kütüphanesinden", "bu kitap aittir" gibi) bir sözcük ile birlikte adına exlibris yapılan "yaşayan kişi" ya da kuruluş ismine yer verilecektir.
4. Her baskıdan 3'er adet gönderilecektir. Exlibrisler, sanatçısı tarafından imzalanmış ya da paraf edilmiş olmalıdır. Ayrıca baskıların arkasına okunaklı olarak sanatçının adı, adresi, doğum yılı, kullandığı teknik ve yapım yılı yazılacaktır. Adına exlibris yapılan kişinin adı da arkada belirtilmelidir.
5. Exlibrislerde baskı alanı 130X130 mm'den, baskı yapılan kağıt ise 210X210 mm.'den büyük olmamalıdır.
6. Son katılım tarihi: 20 Nisan 2003'dir.
7. Gönderilecek adres:
Ankara Exlibris Derneği
Kazakistan Cad. 148/1 06510 Emek-Ank.

Tel: (0312) 297 88 25 - 213 57 91
Fax: (0312) 299 20 61 - 299 20 58
E-posta: hpektas@hacettepe.edu.tr
Web Sitesi: www.aed.org.tr

8. Jüri:

Prof. Atilla Atar, Sanatçı, Öğretim Üyesi
Luc Van Den Briele, Exlibris Koleksiyoncusu,
Editör, Kütüphaneci, Oyun Yazarı - Belçika
Prof. Dr. Sıtkı M. Erinc, Sanat Felsefecisi,
Yazar, Öğretim Üyesi
Antonio Grimaldi, Exlibris San., Küratör-İtalya
Prof. Mürşide İçmeli, Sanatçı, Öğretim Üyesi
Benoit Junod, Exlibris Koleksiyoncusu, Küratör,
Diplomat - İsviçre
Doç. Hasip Pektaş, Exlibris Sanatçısı, Öğrt. Üy.
Prof. Süleyman Saim Tekcan, Sanatçı,
Öğretim Üyesi
Jüri başkanı Benoit Junod'ur.

9. Ödüller:

Birincilik; 2500 \$, İkincilik; 2000 \$,
Üçüncülük; 1500 \$, Jüri Özel Ödülü; 1500 \$
Kişi ve kuruluşlar 2000 \$'ın altında olmamak koşuluyla özel ödül verebilirler. Jüri uygun gördüğü sanatçıya onur ödülü verebilir.

10. Değerlendirmede, özgünlüğe, teknik ve estetik yetkinliğe, resim ve yazı ilişkisine dikkat edilecektir. Uygun exlibris bulunamazsa ilgili ödül verilmeyebilir.

11. Ödül alan ve sergilenmeye değer bulunan exlibrisler, Kasım 2003'de Ankara'da, Aralık 2003'de İstanbul'da sergilenenecektir. Uygun galeri bulunursa diğer büyük illerde de sergileme yapılacaktır.

12. Ödül ve sergileme alan exlibrislerin yer aldığı bir katalog yapılacaktır; kataloga giren katılımcılara birer adet gönderilecektir. Türkiye dışından katılanlardan postalama ücreti istenebilir.

13. Exlibrisler postada zarar görmeyecek şekilde gönderilmelidir. Yarışma için gelen exlibrisler iade edilmeyecektir.

14. Katılımcılar, aşağıdaki formu doldurup exlibrislerle birlikte göndermelidir.

15. Katılımcılar, yarışmaya katılmakla koşulları ve jüri kararlarını kabul etmiş sayılırlar.

Sanatçının

Adı, Soyadı:
Adres:
Tel:
Fax:
E-mail:
Kısa Özgeçmiş :

Teşekkür: Katkıları için T.C. Kültür Bakanlığı'na, uluslararası exlibris yarışması Ankara sergimizi kültür merkezinde açmayı kabul eden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na, bu sergiyi İstanbul'da açmayı kabul eden Karşı Sanat Çalışmaları'na (0212 245 15 08), Web sitemizi yayımlayan adaNET'e (0312 467 37 28), bültenimizin film çıktısını veren Nurol Matbaacılık-Ambalaj San. A. S.'ye (0312 267 19 45), baskısını üstlenen Ritm İletişim Hizmetleri'ne (0312 467 23 58) ve bülten baskısını yapan Denge Matbaası'na (0312 341 3125) çok teşekkür ederiz.

KARŞI
SANAT ÇALIŞMALARI

adanet

ritm

nurol
MATBAACILIK VE AMBALAJ SAN. A. Ş.